

Prof. dr hab. Magdalena Musiał-Karg
Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

**Recenzja dorobku naukowo-badawczego, dydaktycznego,
popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej
dr Karoliny Tybuchowskiej-Hartlińskiej ubiegającej się o nadanie stopnia
naukowego doktora habilitowanego**

I. Sylwetka habilitantki

Dr Karolina Tybuchowska-Hartlińska w 2005 r. ukończyła stacjonarne studia magisterskie na kierunku politologia na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, broniąc pracę magisterską zatytułowaną „*Bezpośredni wybór prezydenta Ciechanowa w 2002 roku. Kandydaci, programy, kampania, wyniki*”.

Cztery lata później na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie obroniła pracę doktorską pt. „*Wybory do samorządu terytorialnego w subregionie ciechanowskim na tle wyników ogólnopolskich*” napisaną pod kierunkiem dra hab. Waldemara Żebrowskiego, prof. UWM. Stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce uzyskała w dniu 16 grudnia 2009 r.

Zaznaczyć należy, że w roku 2005 Habilitantka została zatrudniona na stanowisku asystenta w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Na tym stanowisku pracowała do momentu zatrudnienia w 2010 r. na stanowisku adiunkta.

Analizując karierę naukową dr Karoliny Tybuchowskiej-Hartlińskiej zauważa się, że Habilitantka jest zaangażowana w wiele przedsięwzięć w przestrzeni uniwersyteckiej. Jej aktywność widoczna jest przede wszystkim w działalności publikacyjnej, związanej z udziałem w realizacji krajowych i międzynarodowych projektów badawczych, pozyskiwaniem środków na finansowanie działalności naukowej, internacjonalizacji badań i współpracy międzynarodowej, a także w zakresie działań popularyzujących naukę. Odnotować należy, że Habilitantka jest także członkinią Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych (w tym Prezesem o/Olsztyn PTNP), a także sekcji: Local Government and Politics; Public Opinion and Voting

Behaviour in a Comparative Perspective; Central and European Politics; Democratic Innovations w ramach European Consortium for Political Research.

Analiza kariery dr Karoliny Tybuchowskiej-Hartlińskiej pozwala stwierdzić, że ma Ona odpowiednie przygotowanie do pracy naukowej. Potwierdzają to dotychczasowe rezultaty prowadzonych przez Panią doktor badań, realizowanych projektów, Jej działalności naukowo-badawczej oraz popularyzatorskiej, jak i fakt, że dwukrotnie pełniła funkcję promotora pomocniczego. Dr Karolina Tybuchowska-Hartlińska wielokrotnie pełniła funkcje organizacyjne zarówno w Instytucie Nauk Politycznych, jak i w ramach Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

II. Ocena osiągnięcia naukowego, będącego podstawą wniosku o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego

Jako podstawowe osiągnięcie naukowe w staraniach o nadanie stopnia naukowego Habilitantka wskazała cykl tematycznie związanych ze sobą publikacji zatytułowany „Teoretyczne i empiryczne determinanty polityki lokalnej – partycypacja, wybory, bezpieczeństwo”. W skład osiągnięcia wchodzi 15 prac, na które składa się:

- 8 artykułów naukowych (5 autorskich opublikowanych w jęz. polskim w czasopiśmie „Political Preferences”; 1 autorski opublikowany w jęz. angielskim w czasopiśmie „Polish Political Science Yearbook”; 2 napisane we współautorstwie w jęz. angielskim opublikowane odpowiednio w „Przeglądzie Prawa Konstytucyjnego” oraz zagranicznym czasopiśmie „Regional and Federal Studies”);
- 7 rozdziałów w pracach zbiorowych (5 autorskich rozdziałów opublikowanych w jęz. polskim w krajowych wydawnictwach; 2 we współautorstwie napisane w jęz. angielskim w uznanych zagranicznych wydawnictwach Brill i Routledge).

Problematyka polityki lokalnej z uwzględnieniem kontekstów dotyczących partycypacji obywatelskiej, wyborów powszechnych czy bezpieczeństwa na poziomie samorządu lokalnego wpisuje się w zakres dyscypliny nauk o polityce i administracji – i jak wynika z autoreferatu oraz przedłożonego dorobku – w przypadku Pani Dr Tybuchowskiej-Hartlińskiej jest kontynuacją badań nad zagadnieniami podejmowanymi przez Habilitantkę na etapie studiów magisterskich i doktoranckich. Po obronie rozprawy doktorskiej Habilitantka podjęła się z jednej strony poszerzania swoich zainteresowań badawczych o elementy związane z

partycypacją obywatelską, a w ostatnich latach – także o bezpieczeństwo na poziomie lokalnym – m.in., w kontekście wojny w Ukrainie, a z drugiej strony pogłębiała swoje analizy związane z wyborami samorządowymi czy wyborami tzw. europejskimi z perspektywy wybranych okręgów. Takie podejście świadczy o przemyślanym wyborze przez Habilitantkę obszaru badawczego i skoncentrowaniu się na tematyce, która niewątpliwie jest interesująca poznawczo, ważna, a tym samym warta naukowej eksploracji.

Specyfika funkcjonowania samorządów, kreowania polityki lokalnej, uwarunkowania partycypacji, a także inne kwestie związane z kształtowaniem udziału obywateli zarówno w Polsce, ale i poza nią – są niezwykle interesującym obszarem dociekań naukowych, włączającym się w nurt toczącej się dyskusji na temat roli samorządów, polityki i wpływu społeczności lokalnych na kształtowanie różnych wymiarów jednostek samorządu terytorialnego i zarządzania na poziomie lokalnym. Fakt, iż na gruncie nauki polskiej istnieje potrzeba dalszego pogłębiania badań nad tą problematyką – świadczy o dojrzałym podejściu dr Karoliny Tybuchowskiej-Hartlińskiej do wyboru tematu swoich analiz naukowych.

Przedłożony jako główne osiągnięcie habilitacyjne cykl publikacji naukowych „Teoretyczne i empiryczne determinanty polityki lokalnej – partycypacja, wybory, bezpieczeństwo”, składa się – jak wspomniałam – z 15 prac (10 polsko- i 5 angielskojęzycznych) opublikowanych w latach 2007-2023.

Pod względem ilościowym taka liczba publikacji nie budzi zastrzeżeń. Warto dodać, że ponad połowa z przedłożonych w cyklu prac została opublikowana w dobrze punktowanych periodykach naukowych z wykazu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Prace umieszczone w tomach zbiorowych zostały wydane przez uznane polskie lub zagraniczne wydawnictwa naukowe. Warto dodać, że w części II wykazu dorobku habilitacyjnego Pani Doktor wykazuje co najmniej kilka innych publikacji (artykuły w czasopismach naukowych, czy rozdziały w pracach zbiorowych) o podobnej tematyce, uzupełniającej zawartość cyklu przedłożonego jako osiągnięcie habilitacyjne.

Prace zaliczone do osiągnięcia habilitacyjnego mieszczą się tematycznie w tytule osiągnięcia naukowego wskazanego przez Habilitantkę. Spełniają również wymogi stawiane pracom naukowym. Zostały one napisane w zasadzie poprawnie pod względem merytorycznym i metodologicznym. Przedmiot badań, jaki obrała sobie Dr Karolina Tybuchowska-Hartlińska jest ważny z naukowego punktu widzenia, a przedłożone publikacje mają duże walory poznawcze.

Artykuły i rozdziały składające się na podstawowe osiągnięcie naukowe Habilitantki dotyczą szeregu problemów wiążących się z badaniami nad kwestiami wyborów

i zaangażowania obywatelskiego z perspektywy uwarunkowań lokalnych. Obrazują przy tym pewną ewolucję zainteresowań autorki związanych z realizacją kolejnych projektów badawczych, stanowiąc jednocześnie odpowiedź na aktualne wydarzenia międzynarodowe (kryzysy na arenie międzynarodowej czy też inwazję Rosji w Ukrainie). Prowadzone przez Dr Tybuchowską-Hartlińską badania wpisują się w aktualne trendy badawcze oraz kierunki badań politologii nie tylko w Polsce, ale i zagranicą, i w moim przekonaniu stanowią istotny wkład w rozwój dyscypliny nauki o polityce i administracji. Wskazane do osiągnięcia habilitacyjnego prace w dużej mierze systematyzują dotychczasową wiedzę teoretyczną, a także wskazują nowe perspektywy badawcze, czego wynikiem i jednocześnie wzmocnieniem są przeprowadzone przez Habilitantkę badania empiryczne.

Pod względem warsztatowym prace składające się na osiągnięcie habilitacyjne nie budzą większych zastrzeżeń: oparte są na światowej i polskiej literaturze przedmiotu, a pod względem metodologicznym bazują na odpowiednio dobranych i wykorzystanych metodach badawczych. Aby zrealizować zamierzone cele badawcze Dr Tybuchowska-Hartlińska oparła swoje analizy na następujących metodach: instytucjonalno-prawnej, analizie ilościowej, analizie jakościowej, a także w wielu przypadkach na metodzie porównawczej oraz decyzyjnej. Wartościowym w tym kontekście jest to, że Habilitantka posiada umiejętność projektowania i prowadzenia badań empirycznych, co zostało potwierdzone w kilku Jej tekstach, gdzie zastosowała badania ankietowe, wykorzystując do tego specjalnie skonstruowany kwestionariusz i prowadząc badania na ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie dorosłych Polaków.

Problematyka podejmowana w osiągnięciu habilitacyjnym Dr Karoliny Tybuchowskiej-Hartlińskiej jest bardzo aktualna, przez co jeszcze bardziej interesująca. Przedstawione analizy łączą teorie uczestnictwa wyborczego, demokracji bezpośredniej, czy szerszej partycypacji z badaniami nad kreowaniem polityki lokalnej. Jak wskazano w autoreferacie, głównym celem badawczym było poszerzenie wiedzy teoretycznej i empirycznej dotyczącej determinant funkcjonowania polityki na poziomie lokalnym w trzech aspektach: partycypacji politycznej, wyborach lokalnych i regionalnych w Polsce, a ponadto bezpieczeństwie lokalnym i roli samorządu w sytuacjach kryzysowych.

W przedłożonych jako osiągnięcie habilitacyjne pracach wyodrębnić można właśnie te trzy wiodące nurty realizowanych badań.

Część z nich dotyczy problematyki istoty partycypacji, a w istocie różnych form partycypacji, z uwzględnieniem innowacyjnych form zaangażowania obywatelskiego (*Partycypacja polityczna w Polsce; Partycypacja obywatelska na poziomie lokalnym; Demokracja bezpośrednia na poziomie lokalnym: czy obywatele chcą partycypacji?; Political participation in the Kaliningrad Region of the Russian Federation; Budżet partycypacyjny – nowe narzędzie w rękach obywateli*).

Koncentrując się na tym aspekcie Habilitantka nie tylko podejmuje rozważania na temat koncepcji partycypacji politycznej, uwzględniając podział na partycypację konwencjonalną i niekonwencjonalną, ale także uwzględnia umocowania formalne odnośnie do instytucji demokracji bezpośredniej oraz prowadzi badania zmierzające do analizy popularności poszczególnych typów partycypacji politycznej w odniesieniu do preferencji partyjnych i autoidentyfikacji ideologicznych, czy wreszcie diagnozuje poziom uczestnictwa w wybranych instytucjach demokracji bezpośredniej na poziomie lokalnym. Habilitantka poświęca także uwagę jednej z popularnych w ostatnich latach formie współdecydowania obywateli w społecznościach lokalnych – a mianowicie budżetowi partycypacyjnemu. Zasadniczym zagadnieniem podnoszonym przez Dr Tybuchowską-Hartlińską w kontekście tego obszaru badawczego była możliwość współdecydowania mieszkańców w tworzeniu budżetu gminy. Badania poświęcone doświadczeniom Polski zostały poszerzone o rozważania na temat kształtowania się partycypacji politycznej w graniczący z województwem warmińsko-mazurskim Obwodzie Królewieckim Federacji Rosyjskiej. W anglojęzycznym rozdziale dokonana została analiza teoretycznych oraz formalnych uwarunkowań form partycypacji politycznej w Obwodzie Królewieckim Federacji Rosyjskiej z uwzględnieniem form partycypacji konwencjonalnej i niekonwencjonalnej, a także barier instytucjonalnych na jakie napotyka obywatele. Na podstawie lektury wymienionych prac, uznać należy, iż ich treść potwierdza analityczne kompetencje Autorki i wiedzę na temat poruszanych w artykułach zagadnień.

Drugim obszarem problemowym poruszonym w artykułach składających się na podstawowe osiągnięcie naukowe Habilitantki są kwestie związane z różnymi wymiarami wyborów powszechnych – m.in. z perspektywy regionalnej, ale nie tylko (*Głosowanie ekonomiczne w Polsce z perspektywy deklaracji wyborców; Wybory do Parlamentu Europejskiego w okręgu warmińsko-mazurskim i podlaskim w latach 2004 i 2009; The 2018*

regional elections in Poland; Determinanty kampanii wyborczej oraz wyniki pierwszych bezpośrednich wyborów na Urząd Prezydenta Miasta Ciechanów; Partyjni czy bezpartyjni? Wyniki bezpośrednich wyborów prezydentów miast w Polsce; Leaders, managers or administrators – mayors in Central and Eastern European countries; Elections of the Mayor of the City in Poland. Analysis of the Case of Ruda Śląska in 2022).

Dr Karolina Tybuchowska-Hartlińska koncentruje się na specyfice i uwarunkowań głosowania ekonomicznego w Polsce, odnosząc się w swoich badaniach do dynamiki relacji między sytuacją ekonomiczną a oceną polityczną. Autorka zauważa, że zależność, że wyborcy nagradzają urzędującą partię/kandydata w czasach dobrej kondycji gospodarczej, karzą natomiast w czasie kryzysu. W ramach tej tematyki Habilitantka podejmuje także badania nad wyborami do Parlamentu Europejskiego z perspektywy okręgu wyborczego, na który składają się dwa województwa: warmińsko-mazurskie i podlaskie. Konkluzje płynące z badań Habilitantki stanowią, że rozkład poparcia w wyborach do Parlamentu Europejskiego w okręgu nr 3 w odzwierciedla tendencje krajowe. Karolina Hartlińska-Tybuchowska podejmowała w swoich analizach także tematykę specyfiki wyników wyborów do sejmików województw, zauważając, że dystrybucja przestrzenna poparcia dla poszczególnych ugrupowań w wyborach regionalnych była zbliżona do wyników ogólnopolskich. Ważnym wątkiem rozważań w tym obszarze były także wybory na urząd prezydenta oraz wybory burmistrza. Autorka nie tylko analizowała kampanie wyborcze, ale także wyniki elekcji i rolę włodarzy miast w Polsce i innych państwach Europy Środkowej i Wschodniej.

Istotnym problemem poruszonym przez Autorkę w kolejnych artykułach i rozdziałach były kwestie związane z bezpieczeństwem lokalnym w czasach kryzysów międzynarodowych, w tym także w kontekście pierwszej fazy wojny w Ukrainie. Podjęcie badań w tym wymiarze stanowi niezwykle istotny i aktualny wątek kształtowania polityki bezpieczeństwa na poziomie samorządów.

Podsumowując, przedłożony jako osiągnięcie habilitacyjne cykl 15 publikacji stanowi niewątpliwie istotne poszerzenie dorobku w ramach dyscypliny nauki o polityce i administracji – zarówno w wymiarze teoretycznym, jak i empirycznym. Pewną słabością jest to, że poruszana tematyka analizowana jest głównie z perspektywy polskiej. Mimo tego – sformułowane wnioski i wyniki badań są oryginalne i stanowią ważne uzupełnienie istniejącego już dorobku nowymi wątkami podejmowanych zagadnień. Za szczególnie cenne uznaję teksty, w których dr Karolina Tybuchowska-Hartlińska prezentuje wyniki badań empirycznych, co świadczy o

bardzo dobrym przygotowaniu do prowadzenia badań naukowych. Za szczególnie interesujące i wiele wnoszące do naukowego poznania uznaję wyniki badań, które dotyczą partycypacji obywatelskiej oraz funkcjonowania różnych form demokracji bezpośredniej na poziomie lokalnym. Przeprowadzone analizy są oryginalne i przyczyniają się do poszerzenia oraz pogłębienia wiedzy w zakresie dyscypliny nauki o polityce i administracji.

Realizacja wskazanego przedmiotu badań wymagała zastosowania właściwego warsztatu badawczego. Wydaje mi się, że zadanie postawione sobie przez Habilitantkę było bardzo ambitne – wymagało bowiem „powiązania” zagadnień charakterystycznych dla dyscypliny nauki o polityce i administracji, ale w niektórych aspektach także wątków wchodzących w obszar zainteresowań dyscyplin pokrewnych (np. nauk o bezpieczeństwie, stosunki międzynarodowe, czy także nauk prawnych). Dr Tybuchowska-Hartlińska wybrnęła z tego zadania wzorowo, wykorzystując w procesie badawczym właściwe metody i techniki, które pozwoliły jej wnikliwie przeanalizować przedmiot badań, a także sformułować interesujące, wartościowe wnioski.

Pewien niedosyt budzi fakt, iż wśród uwzględnionych w osiągnięciu naukowym publikacji jest niewielka liczba prac w języku angielskim (zaledwie pięć tekstów, w tym niektóre we współautorstwie). Jest to o tyle zaskakujące, że Habilitantka uczestniczy/ła w wielu przedsięwzięciach o charakterze międzynarodowym i – jak można wywnioskować z autoreferatu oraz załączonych dokumentów – posługuje się jęz. angielskim tak, by mogły one dotrzeć do szerszego grona odbiorców.

Ponadto, podjęty w osiągnięciu habilitacyjnym temat – ze względu na walor badań empirycznych – ma „potencjał międzynarodowy” i w moim przekonaniu – warto byłoby publikować interesujące wyniki badań w większym zakresie w jęz. angielskim.

Druga uwaga, dotycząca dorobku dr Tybuchowskiej-Hartlińskiej, wiąże się z tym, iż w osiągnięciu, będącym podstawą wniosku o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego, aż 5 z 8 artykułów naukowych jest opublikowanych w tym samym czasopiśmie – „Political Preferences”. Uważam, że istotną strategią badacza ubiegającego się o stopień doktora habilitowanego winno być publikowanie w różnych periodykach naukowych przypisanych do dyscypliny. W moim przekonaniu takiego podejścia trochę zabrakło.

Docenienia wymaga opublikowanie artykułu naukowego w „Regional and Federal Studies” – nie tylko ze względu na prestiż czasopisma, ale także na umiejętność pracy w zespole. Ta umiejętność zresztą potwierdzona jest w trzech tekstach napisanych przez

Habilitantkę w zespołach. Fakt wydania wspomnianego artykułu, a także dwóch rozdziałów poza rynkiem polskim służy niewątpliwie umiędzynarodowieniu dorobku Habilitantki, a docenienie dociekań naukowych zagranicą jest ważną i pożądaną cechą dorobku naukowego. Uważam jednak, że w osiągnięciu habilitacyjnym powinno być więcej tego typu dokonań.

Zasadną wydaje mi się jeszcze jedna uwaga, która dotyczy struktury całego cyklu przedłożonego przez Dr Tybuchowską-Hartlińską jako osiągnięcie habilitacyjne. Skoro głównym tematem jest polityka lokalna, to w moim przekonaniu „otwierającym” niejako tekstem powinna być praca poświęcona właśnie istocie polityki lokalnej, próbie jej zdefiniowania oraz umiejscowienia jej w kontekście prowadzonych potem rozważań i analiz. Uważam, że taki rozdział lub artykuł w znacznym stopniu uporządkowałby cały cykl, łącząc go właśnie poświęconą polityce lokalnej jako przedmiocie badań – także w odniesieniu do wiodących wątków: partycypacji, elekcji i bezpieczeństwa. Uważam, że taka spajająca część byłaby tu niezwykle wartościowa.

Mam również pewnie niedosyt związany z brakiem poszerzonych części (rozdziałów, artykułów) dotyczących ujęcia teoretycznego partycypacji jako takiej, elekcji czy pojęcia bezpieczeństwa. O ile w tekstach podnoszących wątek zaangażowania obywatelskiego są części poświęcone stanowi badań nad partycypacją, to w pozostałych obszarach – niestety jest tych treści za mało. W moim przekonaniu, należałoby to uzupełnić. Może dobrym rozwiązaniem byłoby dołączyć do cyklu dwa teksty (*Wybory bezpośrednie jako element systemu wyborczego*; *Determiners of citizen participation at local level in Poland*), które uwzględniono w dorobku poza osiągnięciem habilitacyjnym.

Mimo podniesionych powyżej uwag, uważam, że zamierzenia badawcze Habilitantki należy uznać za ambitne i istotne dla naukowego poznania. Przedłożony dorobek Habilitantki stanowi wnikliwą i wielopłaszczyznową analizę problemu, który jest istotny z punktu widzenia dyscypliny nauki o polityce i administracji.

Ponadto warto podkreślić, że publikacje składające się na podstawowe osiągnięcie naukowe – jak już zostało wspomniane – wykraczają poza rozważania w ramach nauk o polityce i administracji. Można odnaleźć w nich także analizy dotyczące zagadnień charakterystycznych dla stosunków międzynarodowych, nauk o bezpieczeństwie, a także istotne wątki socjologiczne, psychologiczne czy historyczne. Takie ujęcie podjętego problemu dobrze świadczy o dojrzałości intelektualnej Pani Dr Tybuchowskiej-Hartlińskiej. Nie mam bowiem wątpliwości, że badanie tego zjawiska wymaga podejścia interdyscyplinarnego, wykorzystywania metod, technik i narzędzi z różnych dyscyplin nauk społecznych i humanistycznych.

Badania nad kształtowaniem polityki lokalnej w kontekście partycypacji, wyborów czy bezpieczeństwa – uznać należy za niezwykle interesujące i wartościowe poznawczo. Za wkład Habilitantki do rozwoju naukowego poznania, a przede wszystkim dyscypliny uznaję:

- wieloaspektową analizę partycypacji obywateli na poziomie lokalnym – szczególnie w odniesieniu do niezwykle ciekawych badań empirycznych (zarówno dotyczących poziomu zaangażowania, jak i funkcjonowania narzędzi demokracji bezpośredniej);
- zwrócenie uwagi na różnice pomiędzy postawami obywateli wobec różnych form partycypacji i demokracji bezpośredniej na poziomie lokalnym;
- przyczynienie się do rozwoju badań nad determinantami polityki lokalnej – nie tylko w Polsce, ale także poza nią.

W mojej opinii oceniane osiągnięcie jest bardzo cenne jakościowo i merytorycznie, i w moim przekonaniu jest warte tego, by być podstawą ubiegania się o kolejny stopień naukowy w zakresie dyscypliny nauki o polityce i administracji.

III. Pozostałe osiągnięcia naukowo-badawcze

Bardzo dobrym uzupełnieniem dorobku stanowiącego podstawowe osiągnięcie naukowe są pozostałe publikacje Habilitantki ogłoszone drukiem po uzyskaniu stopnia doktora. Przedstawiony dorobek obejmuje łącznie trzydzieści dziewięć prac naukowych, na które składają się:

- 2 monografie,
- 3 współredagowane monografie zbiorowe,
- 4 artykuły w czasopismach naukowych,
- 8 rozdziałów w monografiach zbiorowych,
- 20 haseł w encyklopediach i słownikach,
- 2 artykuły recenzyjne.

Publikacje przedstawione poza głównym osiągnięciem badawczym Habilitantki koncentrują się na trzech obszarach badawczych:

- tematyce samorządu terytorialnego,
- partycypacji, wyborów i zaangażowania obywatelskiego (także w kontekście preferencji wyborczych),
- funkcjonowaniu systemów politycznych.

Podkreślić należy, że wykazane przez Doktor Tybuchowską-Hartlińską prace uzupełniają badania prowadzone w ramach cyklu publikacji, który jest podstawą do nadania stopnia naukowego. Świadczy to o tym, że przedstawione do recenzji pozostałe osiągnięcia

naukowo-badawcze Habilitantki stanowią dowód konsekwentnego i spójnego rozwijania jej zainteresowań naukowych. Przedłożone prace zostały napisane poprawnie pod względem metodologicznym, z wykorzystaniem właściwych metod i technik badawczych. Docenia wymaga fakt, iż kilka z przedłożonych artykułów naukowych zostało opublikowana w dobrych czasopismach, co potwierdza ich wartość naukową.

Habilitantka współredagowała także dwie prace zbiorowe.

Teksty zaliczone do tej części ocenianego dorobku zostały napisane poprawnie pod względem metodologiczny i merytorycznym. Z reguły rozpoczynają się od zarysowania problemu, określenia celu badawczego i podstaw teoretycznych podjętych rozważań, a kończą ciekawymi wnioskami, potwierdzającymi umiejętność argumentowania. Habilitantka swoje prace opiera na solidnej bazie źródłowej, a analiza podejmowanych zjawisk, często skłaniała Autorkę do podjęcia próby ukazania prognozy rozwoju i wpływu analizowanych zjawisk na rzeczywistość.

Stwierdzić należy, iż oceniane poza podstawowym osiągnięciem prace mieszczą się w polu badawczym nauk o polityce i poruszają tematy aktualne oraz istotne z punktu widzenia potrzeb naukowego poznania. Uwidoczniony w ocenianych tekstach sposób i poziom prowadzonej narracji oraz umiejętność argumentowania, potwierdzają dużą wiedzę ich Autorki. Jej dojrzałość oraz predyspozycje do pracy naukowej i zwiększająca się jakość kolejno publikowanych prac świadczą również o Jej systematycznym rozwoju naukowym. Ten dorobek – mimo drobnych uwag - uznać należy za satysfakcjonujący zarówno w wymiarze formalnym, jak i merytorycznym.

IV. Indeks Hirscha

Według bazy *Google Scholar* – indeks Hirscha dla dorobku Habilitantki wynosi 4, co uznaję – biorąc pod uwagę warunki do prowadzenia badań naukowych i publikowania w Polsce za wynik na poziomie zadawalającym. Według tej samej bazy Autorka ma łącznie 49 cytowań, co w polskich realiach jest wynikiem satysfakcjonującym.

V. Kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach

Habilitantka ma doświadczenie w realizacji projektów międzynarodowych oraz krajowych – tych finansowanych przez instytucje krajowe oraz zagraniczne. W latach 2010-2023 była zaangażowana w pięć międzynarodowych projektów badawczych. Habilitantka brała ponadto udział w pracach wielu zespołów badawczych realizujących przedsięwzięcia naukowe na uniwersytetach w Polsce i zagranicą. Badania, które prowadziła i w których uczestniczyła

Habilitantka, miała charakter politologiczny i mieściły się w obszarze Jej naukowej specjalności. Habilitantka realizowała także granty badawcze finansowane przez Jej macierzystą jednostkę. Ubiegała się także o finansowanie grantów badawczych z instytucji pozauczelnianych.

VI. Wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych

Po uzyskaniu stopnia doktora, Habilitantka uczestniczyła w ponad 50 krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych. W trakcie tego typu naukowych wydarzeń Pani Doktor wygłosiła referaty, prezentując wyniki i wnioski swoich badań. W każdym przypadku temat mieścił się w polu badawczym nauk o polityce. Warty docenienia jest uczestnictwo Habilitantki w konferencjach międzynarodowych. Zwracam na to uwagę, bowiem od samodzielnych pracowników naukowych wymaga się uczestnictwa w konferencjach naukowych organizowanych poza granicami kraju. Udział w takich wydarzeniach wpływa w dużym stopniu na zwiększenie internacjonalizacji badań, umożliwiając także w większym stopniu konfrontację wyników z wynikami badaczy z zagranicznych jednostek naukowych. Taką działalność badawczą uznać należy za bardzo zadowalającą.

VII. Osiągnięcia dydaktyczne

Habilitantka ma duże osiągnięcia w pracy dydaktycznej. Na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim prowadzi w jęz. polskim i angielskim wykłady, ćwiczenia z przedmiotów m.in. takich jak: „Współczesne demokracje”, „Samorząd i polityka lokalna”, „Mienie i finanse samorządowe”, „System polityczny Polski współczesnej”, „Teoria współczesnych systemów politycznych”, Wykład monograficzny, „Zarządzanie kryzysowe miasta i powiatu”, „Partycypacja obywatelska”, „Wybory samorządowe w Polsce i na świecie”, „Innowacje społeczne i Smart City”, „Społeczeństwo obywatelskie i jego struktury”, „Teoria systemów wyborczych”, „Systemy wyborcze państw świata”, „Contemporary Political Systems” oraz „Local Politics and Local Governments in Comparative Perspective”.

Pani Doktor Karolina Tybuchowska-Hartlińska prowadziła także seminarium licencjackie. Wypromowała ponad 100 licencjatów i kilkoro magistrów. Była również recenzentem prac licencjackich.

Habilitantka była promotorem pomocniczym w dwóch przewodach doktorskich przygotowywanych na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Doświadczenia pracy z doktorantami uznać należy za ważne osiągnięcie w zakresie dorobku dydaktycznego i wartościowy krok ku dalszemu rozwojowi naukowemu.

VIII. Osiągnięcia organizacyjne

Habilitantka ma duże doświadczenie w pracy organizacyjnej na rzecz swojego Wydziału oraz Instytutu. Wielokrotnie odpowiadała za przygotowanie oferty dydaktycznej, planów studiów, pracowała także nad wnioskiem o uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego w zakresie nauki o polityce i administracji (2020), a także zespołu przygotowującego III kryterium ewaluacyjne opisujące wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki, organizowała lub współorganizowała wiele wydarzeń zarówno tych przeznaczonych dla studentów, jak i kadry naukowej. Oprócz działań wspomnianych powyżej Habilitantka wykazała się także wieloma innymi aktywnościami, które zostały docenione kilkakrotnie nagrodami Rektora UWM za osiągnięcia organizacyjne.

Warto dodać, że Habilitantka jest także bardzo aktywna na forum towarzystw naukowych, w ramach których prowadzi także działalność organizacyjną. Jest Prezesem Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych (oddział w Olsztynie) i jest także zaangażowana m.in. w przedsięwzięcia Central European Political Science Association.

IX. Osiągnięcia w zakresie popularyzacji nauki

Doktor Tybychowska-Hartlińska ma także liczne osiągnięcia w zakresie popularyzacji nauki: wielokrotnie organizowała różnego rodzaju warsztaty, seminaria przeznaczone dla różnych grup odbiorców. W ramach swoich kompetencji naukowych promowała wiedzę politologiczną w lokalnych mediach. Oprócz tego, wygłaszała wykłady popularnonaukowe i prowadziła zajęcia w ramach szkoły letniej.

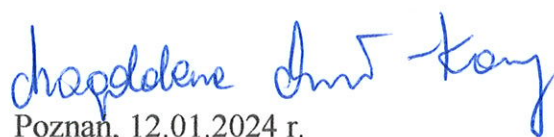
X. Staże zagraniczne i wyjazdy do zagranicznych ośrodków naukowych

Habilitantka odbyła sześć staży w zagranicznych uniwersytetach (Belgia, Francja, Stany Zjednoczone Ameryki, Czechy oraz dwukrotnie Włochy) oraz szereg krótkoterminowych wyjazdów zagranicznych o charakterze naukowo-dydaktycznym. Niewątpliwie prowadzenie międzynarodowej współpracy naukowej z badaczami z zagranicznych ośrodków akademickich jest pozytywną stroną wniosku Habilitantki o nadanie najwyższego stopnia naukowego. Działalność w tym zakresie oceniam wysoko.

Wniosek końcowy

Konkludując, osiągnięcia przedstawione przez Panią Doktor Karolinę Tybuchowską-Hartlińską dotyczące jej dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego oceniam wysoko. Publikacje związane z podstawowym osiągnięciem naukowym pozwalają mi wysnuć wniosek, że mam do czynienia z osobą posiadającą szeroką wiedzę teoretyczną i metodologiczną oraz umiejętność analizowania otaczającej rzeczywistości społecznej, a także formułowanie konstruktywnych wniosków. Podobnie wysoko oceniam dorobek dydaktyczny i organizacyjny Habilitantki.

Uważam, że Pani Doktor Karolina Tybuchowska-Hartlińska w sposób satysfakcjonujący spełnia kryteria stawiane wobec kandydatów w postępowaniu habilitacyjnym, a to oznacza, że popieram wniosek Habilitantki o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.

Poznań, 12.01.2024 r.